

EESTI PUUETEGA INIMESTE KODA ESTONIAN CHAMBER OF PEOPLE WITH DISABILITIES

Sotsiaalministeerium

info@sm.ee

Meie: 08.03.2024 nr 13

Sotsiaalkindlustusamet

info@sotsiaalkindlustusamet.ee

Selgitustaotlus puuetega inimeste arvu vähenemise kohta

Sotsiaalkindlustusameti andmetel on puuetega inimeste arv viimastel aastatel drastiliselt vähenenud ehk kolme viimase aasta jooksul langenud 12 protsendilt 9 protsendini.¹ Vastavat puuetega inimeste arvu vähenemist kinnitab ka Eesti Puuetega Inimeste Koja (EPIKoja) poole pöörduvate inimeste arv, kellel korduvhindamise perioodil puude raskusastet enam ei tuvastata või on vastav raskusaste võrreldes varasemaga hinnatud kergemaks. EPIKoda on puuetega inimeste arvu vähenemise küsimust tõstatanud korduvalt, sh olnud otsesuhtluses ministeeriumi ja Sotsiaalkindlustusameti esindajatega, kuid üheselt selget ja arusaadavat vastust senini saanud ei ole. Lisaks oleme teemat käsitlenud ka 2023 inimõiguste aruandes.² Andmeid vaadates nähtub, et vähenemine toimub kõikide puude raskusastmete lõikes.

Selgitame täiendavalt, et teema on meie jaoks oluline eelkõige põhjusel, et puuetega inimeste arvu vähenemine tähendab, et paljud abivajajad ei saa näidustatud ja kohast abi, kuna jätkuvalt on mitmed riigi ja kohaliku omavalitsuse tasandi teenused ja toetused seotud puude raskusastme

¹ [2023-iv-kv statistika-epikojale.xlsx \(live.com\)](#)

² [Puuetega inimeste olukord – Eesti Inimõiguste Keskus \(humanrights.ee\)](#)

tuvastamisega. Teame, et riigi ja kohaliku omavalitsuse tasand panustavad lähenemisse osutada abi vastavalt inimese tegelikule abivajadusele, mitte asjaolule, kas inimesel on tuvastatud puude raskusaste, kuid viidatud *abivajadusele vastava abi osutamise põhimõtte* rakendamine on aeganõudev. Reaalsed elulised situatsioonid näitavad, et senini ei ole vastav vajaduspõhine abi osutamine inimese vaatest lihtne ja takistusteta kulgev protsess. Meie poole pöörduvad inimesed, kellele puude raskusastme omamise ajal on abi osutatud, kuid puude mitte määramisega on kohalik omavalitsus lõpetanud ka vajaliku teenuse osutamise. Olukord, mil puude raskusastme tuvastamine on praktilises elus sageli eeldus vajaliku abini jõudmisel ning *abivajadusele vastava abi osutamise põhimõtte* rakendamine eeldab inimeselt sageli jõudu ja oskust tegeleda asjaajamisega, sh vajadusel riigi ja kohaliku omavalitsuse otsuseid vaidlustada ning vajadusel kohtusse pöörduda, on inimese vaatest äärmiselt koormav.

Arvestades eeltoodut soovime Sotsiaalministeeriumilt ja Sotsiaalkindlustusametilt kirjalikku selgitust, sh selgeid ja üheselt arusaadavaid põhjendusi, miks puuetega inimeste arv riigi ametlikus statistikas väheneb.

Lugupidamisega

(digitaalselt allkirjastatud)

Maarja Kraiss-Leosk

Tegevjuht

Eesti Puuetega Inimeste Koda

Kristi Rekand

Jurist

671 5909; kristi.rekand@epikoda.ee